

Skjøtselplan for Skardalen 02, slåttemark

Kåfjord kommune, Troms fylke

Gunn-Anne Sommersel

Skjøtselplan for Skardalen 02, slåttemark

Kåfjord kommune, Troms fylke

Ecofact rapport: 236

www.ecofact.no

Referanse til rapporten: Sommersel. G.-A. 2012. Skjøtselplan for Skardalen 02, slåttemark. Kåfjord kommune, Troms fylke. Ecofact rapport 236, 11 s.

Nøkkelord: Utvalgt kulturlandskap, sjøsamisk, villsau, slått, skjøtsel

ISSN: 1891-5450

ISBN: 978-82-8262-234-9

Oppdragsgiver: Fylkesmannen i Troms

Prosjektleder hos Ecofact: Gunn-Anne Sommersel

Samarbeidspartnere:

Prosjektmedarbeidere:

Kvalitetssikret av:

Forside: Skardalen 02, innhengning med villsau på beite.
Foto: Gunn-Anne Sommersel

www.ecofact.no

INNHold

1	GENERELL DEL	1
1.1	SLÅTTEMARKSUTFORMINGER I NORD NORGE	1
1.2	GENERELLE RÅD VED SKJØTSEL OG RESTAURERING AV VERDIFULLE SLÅTTEMARKER	2
1.2.1	<i>Skjøtsel</i>	2
1.2.2	<i>Restaurering</i>	2
2	SPESIELL DEL.....	5
2.1	SØKBARE EGENSKAPER (FOR NATURBASE).....	5
2.2	OMRÅDEBESKRIVELSE (FOR NATURBASE OG SOM GRUNNLAG FOR SKJØTSELSPLANEN).....	5
2.2.1	<i>Innledning</i>	5
2.2.2	<i>Beliggenhet og naturgrunnlag</i>	5
2.2.3	<i>Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper</i>	6
2.2.4	<i>Artsmangfold</i>	6
2.2.5	<i>Bruk, tilstand og påvirkning</i>	6
2.2.6	<i>Fremmede arter</i>	6
2.2.7	<i>Kulturminner</i>	6
2.2.8	<i>Skjøtsel og hensyn</i>	7
2.2.9	<i>Del av helhetlig landskap</i>	7
2.2.10	<i>Verdibegrunnelse</i>	7
2.3	SKJØTSELSPLAN.....	7
2.3.1	<i>Mål</i>	7
2.3.2	<i>Aktuelle tiltak</i>	8
2.3.3	<i>Utstyrsbehov</i>	8
2.3.4	<i>Oppfølging</i>	8
3	KILDER.....	9
4	ORTOFOTO/KART.....	10
5	ARTSLISTE	11

1 GENERELL DEL

(Hentet fra mal for skjøtselplaner utformet av DN)

Slåttemarker er arealer som blir regelmessig slått. Semi-naturlig slåttemark, eller såkalt natureng, er slåttemarker som er formet gjennom rydding og lang tids tradisjonell slått. De er ofte overflatelyddet, men ikke oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og ikke eller meget lite gjødslet. De blir slått seint i sesongen. Slåttemarkene blir eller ble gjerne høstbeitet og kanskje også vårbeitet. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer noe fra sted til sted og hvor man er i landet. Slåttemark er urte- og grasdominert og oftest meget artsrik. Den kan være åpen eller tresatt.

Tresatte slåttemarker med styvingstrær som blir høstet ved lauving er i dag meget sjeldne. Slike såkalte lauvenger ble gjerne beitet om våren, slått en gang seint om sommeren og høstbeitet. I tillegg ble greinene på trærne høstet til lauvfôr med et tidsintervall på 5-8 år. I gammel tid spilte også myr en viktig rolle som slåttearealer (slåttemyr). De fleste jordvannsmyrene i Norge har tidligere vært slått, men myrslåtten opphørte i stor grad alt for lenge siden og forekom bare noen få steder fram til slutten av 1950-årene. Gjengroingen av slåttemyr går imidlertid gjerne langsomt så flere myrer bærer i dag likevel fortsatt preg av denne høstingen. Det er registrert få lauvenger og slåttemyrer som fortsatt er i hevd.

De ulike slåttemarkene tilhører våre mest artsrike naturtyper med meget stor betydning også for andre organismer enn karplanter. Rundt 70 prosent av våre dagsommerfugler er for eksempel knyttet til åpen engvegetasjon (særlig urterik slåttemark) og en rekke vadefugler bruker strandenger (slått eller beita) som hekkeområder og rasteplasser ved trekk. I tillegg har slåttemarker stor betydning for mange truede beitemarksopper. Slåttemarker kan ikke erstattes av beitemarker fordi de inneholder vegetasjonstyper og flere arter som ikke opprettholdes av beite. I sammenligning med beitemarker har de høyest artsmangfold per m² og også de største bestandene av flere truede engarter. Gjennom historien har de vært, og vil også i framtiden være, viktige ”levende genbanker”. I tillegg er de bærekraftige økosystemer som har vært et nøkkelelement i norsk landbruk i tusener av år. I løpet av 1900-tallet har de imidlertid blitt blant våre mest truede naturtyper.

1.1 Slåttemarksutforminger i Nord Norge

Den store variasjonen i vår slåttemarksvegetasjon i Norge er foreløpig bare delvis kartlagt. I det følgende har vi likevel forsøkt å peke på noen utforminger av slåttemarksvegetasjon som kan sees som karakteriske for Nord-Norge og dermed gir denne regionen et særskilt forvaltningsansvar. Vi gir også eksempler på noen verdifulle lokaliteter.

I Nordland finnes fine dunhavreenger med forekomst av bl.a. rødflangre, brudespore, vill-lin, harerug, fjellfrøstjerne og jåblom på skjellsand. Slik eng er tidligere registrert

bl.a. på Kjerringøy, Bodø kommune. Ved Kvarv i Sørfold fantes en annen utforming av dunhavreeng med arter som gulmaure, gjeldkarve og småengkall (Norderhaug 1988). Boreal slåtteeng (G7) finnes også i Nord-Norge, men her mangler sørlige arter (Fremstad & Moen 2001). Artsrike kalkenger finnes bl.a. på Skogsholmen i Vega kommune. Skogstorkenebb-ballblomeng (G13) er karakteristiske for Nord-Norge og tidligere registrert bl.a. ved Jarfjorden i Finnmark med forekomst av bl.a. flere marikåpearter, sølvbunke, fjelltimotei, hvitbladtistel, gulaks, ryllik, småengkall og harerug (Norderhaug 1988). Enger med et spesielt artsinventar er Finnmarksfrøstjerneeng og silkenellikeng (G9) som er registrert i Talvik og Anarjohka i Alta respektive Porsanger, Lebesby, Tana og Sør-Varanger (Alm et al. 1994, Fremstad & Moen 2001). Eksempler i god hevd finnes sannsynligvis ikke lenger, men svakt gjengrodde enger med mye finnmarksfrøstjerne og/eller russkjeks er registrert. Ved Makkenes i Vadsø finnes fine slåttemarklokaliteter som nå beites. Artsrike rester av tidligere slåttemark i tilknytning til sanddynesystemer (dyneeng W2a,b) finnes fortsatt i Nord-Norge bl.a. i Finnmark. De har imidlertid ikke vært i bruk på lang tid (Vibekke Vange pers. medd.).

1.2 Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarker

1.2.1 Skjøtsel

Beste måten å skjøtte ei gammel artsrik eng på, er å følge opp den tradisjonelle driftsformen, uten gjødsel og med sein slått. Det tradisjonelle slåttetidspunktet har variert noe fra sted til sted avhengig av klima og høyde over havet. Derfor er det viktig å finne ut hva som har vært vanlig på den aktuelle lokaliteten eller i nærområdet fra gammelt av. Slått før 10. juli var imidlertid meget sjeldent!

En bør benytte lett redskap (ljå, tohjuls slåmaskin eller lettere traktor der det er mulig). Graset må bakketørkes/eventuelt hesjes før det fjernes. Bakketørkinga viktig for at frøene til engartene både skal få modne ferdig og bli liggende igjen på enga når høyet samles sammen og kjøres vekk.

Enkelte steder har engene i tillegg vært beitet, enten vår eller høst eller begge deler. Bare beiting kan imidlertid ikke erstatte slått, men er det eneste mulighet for skjøtsel i en periode, er storfebeiting det mest skånsomme. De velger ikke ut ”godbitene” slik sauene gjør. Beitepresset må i tilfelle ikke være for stort, og en må vente seg noe manuell etterrydding. Der en har tidligblomstrende arter som til eksempel søstermarihånd er det særlig viktig at en unngår vårbeite.

1.2.2 Restaurering

Når det gjelder restaurering av enger som er i gjengroing og utvidelse av eksisterende slåtteareal er det viktig å ikke sette i gang med mer omfattende restaurering enn det en greier å følge opp med skjøtsel i ettertid.

Dersom det er mange delfelt som skal restaureres, kan det være lurt å ta det trinnvis over flere sesonger. Slik blir det mer overkommelig, og en får en følelse med hvor omfattende de ulike tiltakene er, og hva en kan forvente å få gjennomført per sesong.

Hogst/grovrydding bør helst gjennomføres på frossen og gjerne bar mark, dette for å unngå skader på undervegetasjonen og er samtidig lettvinnt for å få så lav stubbe som mulig. Rydding i snø kan være noe mer tungvint, mindre busker og oppslag kan også ryddes på sommeren når det er tørt og mye av biomassen er samlet i bladene.

I slåtteeenger som *ikke* har vært tresatt er det ikke noe poeng å sette igjen noe særlig med trær. Gamle styvingstrær må imidlertid spares. Et og annet lauvtre med fin og vid krone kan og få stå. All gran/furu og fremmede treslag (eksempelvis platanlønn) bør fjernes.

Etter hogst er det spesielt viktig at alt ryddeavfall, kvist, stubber og lignende blir samla sammen og brent på egne steder, og aller helst frakta ut av området. Dette for å unngå unødig oppgjødsling. Ryddeavfall som ligger spredd utover vil elles fort føre til ny dominans av uønska rask- og storvoksen konkurransesterk vegetasjon. Oppflising og spredning av flis i området er av samme grunn ikke å anbefale.

Gjenstående biomasse vil ta opp noe av næringen som frigjøres fra de døde røttene til trær og busker som har blitt ryddet vekk. Dette gir en gjødselseffekt som lett forårsaker oppvekst av uønska nitrogenkrevende arter (som for eksempel bringebær og brennesle). Gradvis gjenåpning er derfor viktig. Gjødslingseffekten sammen med økt lysinnstråling fører gjerne også til en del etterrenning. Det er mest effektivt å slå lauvrenningene i juli, når det er minst energi samla i rotsystemet. Dette faller normalt sammen med slåttetidspunktet. Det kan likevel være nødvendig å rydde lauvrenninger flere ganger utover i første sesongen, og i tillegg året etter.

Osp og or sprer seg ved rotskudd, og rydding kan i mange tilfelle føre til utstrakt renning. Disse kan det derfor lønne seg å ringbarke (sokke). Det bør da skjæres et fem cm bredt band rundt treet nedenfor nederste greina. Det er viktig at snittet er så dypt at all barken forsvinner, slik at transporten av næringsstoff helt sikkert er brutt. Det er lettest å ringbarke om våren. Etter tre somre må de døde trærne fjernes.

Stubber må kappes helt ned til bakken, enten i forbindelse med hogsten eller ved etterrydding på barmark. Større stubber vil gå raskere i forråtning om en skiller barken fra veden med et spett eller lignende, og så stapper jord i mellom. Med unntak av osp og or kan en også unngå renninger på denne måten. Dette kan til eksempel være aktuelt i kanter som hindrer lysinnstråling til slåttemarka.

Problemarter som bringebær- og rosekratt, brennesle, mjødurt eller liknende går normalt ut ved slått, men kan være avhengig av slått flere ganger per sesong i begynnelsen med ljå eller krattrydder. Eventuelle felt med einstape (bregne) bør slås ned med kjepp (ikke skjæres ned). På denne måten fortsetter bregnen med å transportere næring fra røttene, og utarmer så rotsystemet sitt. Den bør så fjernes på høsten.

For mer utfyllende om skjøtsel, restaurering og hevd, se: Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker som finnes på DNs hjemmesider:
<http://www.dirnat.no/content/1916/>

2 SPESIELL DEL

2.1 Søkbare egenskaper (for naturbase)

Navn på lokaliteten Skardalen 02		Kommune Kåfjord	Områdenr. 194010051			
ID i Naturbase Deler av BN00069981	Registrert i felt av: Gunn-Anne Sommersel		Dato: 27.07.2012			
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige) 1992 – Jenny Mikalsen Nordberg 2011 – Gunn-Anne Sommersel (Ecofact) og Iulie Aslaksen			Skjøtelsavtale: Inngått år: Utløper år:			
Hovednaturtype (% andel): D01 – Slåttemark (100%) Tilleggsnaturtyper:		Utforminger (% andel): D0104 – Frisk fattigeng (100%)				
Verdi (A, B, C): B (viktig)	Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)					
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11) Ingen						
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd				
Bruk (nå):		Vegetasjonstyper:				
< 20 m	X	God	Slått	Torvtekt	G4a – Frisk fattigeng, vanlig utforming	
20 – 50 m		Svak	Beite	X		Brenning
50-100 m		Ingen	X	Pløying		Park/hagestell
> 100 m		Gjengrodd		Gjødsling		
		Dårlig		Lauving		

2.2 Områdebeskrivelse (for Naturbase og som grunnlag for skjøtelsplanen)

2.2.1 Innledning

Kartleggingen er gjort i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsplan for lokaliteten. Området er tidligere kartlagt av Jenny Mikalsen Nordberg i 1992, i forbindelse med den nasjonale registreringen av kulturlandskap gjort i første halvdel av 1990-tallet. I tillegg gjorde Gunn-Anne Sommersel og Iulie Aslaksen en befaring i forbindelse med kartlegging av naturtyper i kulturlandskapet i Skardalen i 2011. Beskrivelsen av årets kartlegging vil erstatte de tidligere beskrivelsene. Avgrensningen av lokaliteten er noe endret fra 2011.

2.2.2 Beliggenhet og naturgrunnlag

Skárfvággi/Skardalen er ei lita sjøsamisk bygd mellom Manddalen og Kåfjordbotn i Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune. Det er Troms fylkes utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Her har vært drevet både jordbruk, fiske og reindrift. Siden området er nokså bratt, har driftsformen vært mer eller mindre tradisjonell helt opp til i dag. Eiendommene er lange og smale, og går fra fjæra og opp mot fjellet. Nedenfor veien er naust og sjøboder, på oversida av veien er bolighus og fjøs på rekke. Lenger opp i lia, i området mellom innmark og utmark står sommerfjøsene og høysjåer.

Den avgrensede lokaliteten ligger nord for Skarvdalselva, rett ovenfor de bratte skråningene ned mot Fossen. Mellom elva og avgrensningen er det skog, mens området nord for avgrensningen er gamle enger gjengrodd med bjørkeoppslag og etter

hvert en del skogsarter i feltsjiktet. Lokaliteten blir beitet av sau. Deler er innegjerdet, og brukes som beitemark for villsauser.

Hovedbergarten i området er glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt. Amfibolitt og glimmerskifer kan være relativt næringsrike bergarter. Imidlertid er det flere andre forhold som også er med å avgjøre hvor lett tilgjengelig næringen er for plantene. Løsmassene i lokaliteten er dels forvittringsmateriale og dels breelavsetninger. I elveavsetninger er plantenæringsstoffene vasket ut av sedimentene slik at det oftest er relativt næringsfattig jordsmonn. Når det gjelder forvittringsmateriale kan næringsstoffene være mer tilgjengelig. Vi fant likevel ingenting som tyder på spesielt næringsrikt jordsmonn på denne lokaliteten.

2.2.3 *Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper*

Dette er gammel slåttemark med utformingen frisk fattigeng (D0104).

2.2.4 *Artsmangfold*

Det er mye sølvbunke i enga (*Deschampsia cespitosa*) til dels med tuedannelse. Ellers er det jevnt fordelt med de vanlige engartene som ryllik (*Achillea millefolium*), engkvein (*Agrostis capillaris*), fjellmarikåpe (*Alchemilla alpina*), andre marikåper (*Alchemilla* spp.), harerug (*Bistorta vivipara*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), karve (*Carum carvi*), rødsvingel (*Festuca rubra*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), følblom (*Leontodon autumnalis*), seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*), engsoleie (*Ranunculus acris*), krypsoleie (*Ranunculus repens*), småengkall (*Rhinanthus minor*) engsyre (*Rumex acetosa*), småsyre (*Rumex acetosella*) og fuglevikke (*Vicia cracca*). En og annen liten bjørk (*Betula pubescens*) fins også.

2.2.5 *Bruk, tilstand og påvirkning*

Lokaliteten har vært slått, fram til ca 2000 – 2002. Etter det har det vært varierende mengder sau som har beitet i dalen, også i dette området. I år er det i tillegg villsau innenfor den innegjerdete delen av lokaliteten, noe som gjør at beitepreget kommer tydeligere fram enn i 2011. De viktigste truslene for slåttemarka er beite i tillegg til oppslag av bjørk og økende mengde sølvbunke. Det ligger en del bjørkekvister i haug etter fjerning av bjørkekratt. Disse kvisthaugene vil gi en gjødslingseffekt, noe som også er en trussel i forhold til å beholde slåttemarkspreget. Det er nokså mye visent gras i bunnsjiktet, dette gir samme effekt.

2.2.6 *Fremmede arter*

Det ble ikke funnet fremmede arter

2.2.7 *Kulturminner*

Det ble ikke funnet kulturminner innenfor det avgrensede området.

2.2.8 Skjøtsel og hensyn

Skal lokaliteten beholde sin status som slåttemark, bør beitet opphøre og slått gjenopptas. Beite, særlig med villsau som gjerne spiser småkvist, bidrar imidlertid til å holde landskapet åpent dersom man ikke slår området. Imidlertid vil sauebeite føre til ytterligere dannelse av sølvbuketuer.

2.2.9 Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig sjøsamisk kulturlandskap som stedvis er i drift med semitradisjonelle metoder.

2.2.10 Verdibegrunnelse

Slåttemarka er en del av et helhetlig landskap. Den har imidlertid vært brukt noe som beitemark og har begynnende oppblomstring av sølvbuketuer. Dette reduserer verdien en del. Likevel fins de gamle naturengartene fortsatt. Siden slåttemarker er så sjeldne i dag, så settes verdien til en svak B (viktig). Skal denne verdien opprettholdes, så bør beitet opphøre, og slått gjenopptas.

2.3 Skjøtelsplan

DATO skjøtelsplan:	UTFORMET AV:		FIRMA:	
31.12.2012	Gunn-Anne Sommersel		Ecofact	
UTM 34W 485310, 7711937	Gnr/bnr. 28/1, 28/12	AREAL (nåværende): 1,6 daa	AREAL etter evt.restaurering:	Del av verneområde? Nei
Kontakt med grunneier/bruker (ev /informant). Før opp tidsperioder, ev datoer. Navn: Per Larsen (representant for Skardalen bygde- og kulturlag), 26. – 27. 07.12.			Type kontakt (befaring, tlf, e-post med mer) Befaring av området sammen Intervju/samtale.	

2.3.1 Mål

Hovedmål for lokaliteten: Det avgrensede området skal brukes som slåtteeeng uten gjødsling.

Konkrete delmål: Fjerne oppslag av bjørk og store tuer med sølvbunke. Beite bør opphøre og slått bør gjenopptas. Alle avkuttete greiner samt høy/visne plantedeler bør fjernes ut av området etter hver nedskjæring.

- Bunnsjikt bør være uten visne plantedeler som dekker bunnen (innen 2 år)
- Det bør være en jevn fordeling av urter og gras (innen 5 år)

Tilstandsmål arter: Antall arter skal økes.

Mål for bekjempelse av problemarter/gjengroing: Oppslag av bjørk, skal hindres med slått. Reduksjon av mengden sølvbunke skjer helst ved å grave opp de kraftigste tuene, eventuelt ved å skjære dem av med spade.

2.3.2 Aktuelle tiltak

	Prioritering (år)	Ant daa og kostnad/daa	Kontroll: (Dato)
Generelle tiltak: Engangstiltak: <ul style="list-style-type: none"> Rydding av bjørkeoppslag, og fjerning av kvister (også gamle kvister og staur som ligger der fra tidligere) Fjerne store tuer av sølvbunke ved hjelp av spade, de kan graves opp eller skjæres ned. Unngå beitepusser som hakker opp graset, og gir gjødslingseffekt. Del opp området, og gjøres i flere etapper. Fjerne visne plantedeler i bunnsjiktet. Helst med rive, tunge maskiner må ikke brukes. Området gjerdes inn, eller på andre måter sørge for å hindre beite på lokaliteten. 	2013	Litt her og der	
	2013 - 2015	spredt over hele området	
	2013	ca 1,6 daa	
	2013		
Årlige tiltak: <ul style="list-style-type: none"> Årlig slått av hele arealet etter midten av juli. Bakketørring/hesjing av høyet, samt sammenraking og fjerning etter at det er tørt. <ul style="list-style-type: none"> Det må ikke brukes tungt maskineri. Tohjulstraktor med slåttekniver kan med fordel brukes Unngå å gjødsle området Unngå beite, i alle fall ut over lett vårbeite 	Fra 2013	ca 1,6 daa	
Aktuelle restaureringstiltak, utover de generelle:			
Aktuelle årlige skjøtselstiltak, utover de generelle:			

2.3.3 Utstyrbehov

Ved bygging av gjerde trengs gjerdestolper og netting.

Ved bygging av hesjer trengs staur og hesjestreng

Tohjulstraktor eller ljà

Rydningsag, spade og rake

2.3.4 Oppfølging

Skjøtselplanen bør evalueres innen 5 år. Under oppfølging er det viktig å se på mengden bjørkeoppslag og mengden sølvbunke. Antall arter vil ut over det være viktigste indikator.

Tilskudd søkt år:		Søkt til:	
Tilskudd tildelt år:		Tildelt fra:	
Skjøtelsavtale parter:			
ANSVAR: Person(-er) som har ansvar for iverksettelse av skjøtselplanen.			

3 KILDER

Direktoratet for naturforvaltning (2007): *Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Fremstad, E. (1997). Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 1-279.

Norberg, M.-B. E., inkludert deler av rapport skrevet av Jenny Mikalsen (1995). Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Troms, 22 utvalgte områder. Registreringer 1992 – 1994. Rapport nr. 59. Fylkesmannen i Troms, Miljøvernavdelingen.

Norderhaug, A., Austad, I. og Hauge, L. (red.) (1999). *Skjøtelsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker*. Landbruksforlaget. (Internettutgave: www.dirnat.no).

Sommersel, G.-A. (2012). Skárfvággi/Skardalen i Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune. Kartlegging av naturtyper i kulturlandskapet. Ecofact rapport 158. 23 s.

Sveen, S.B., Sjølie, R. & Brattland, C. (2012). Skárfvággi/Skardalen. Utvalgt kulturlandskap i jordbruket, Troms fylke. Rapport om samiske kulturminner og kulturmiljøer. Sametinget. 42 s.

4 ORTOFOTO/KART

Figur 1. Lokalitet 02 i Skardalen/Skårfvåggi er avmerket med grønt. Dette er gammel slåttemark med utformingen frisk fattigeng (D0104). Området beites i dag av sau som går fritt i dalen. Den delen som er nordøst for den lille sauefjosen man ser taket av øst i bildet har en innhengning med villsau på beite. Innskutt bilde viser lokalitetens plassering i bygda, merket med rødt.

Figur 2. Innhengning med villsau nordøst i lokalitet 02 i Skardalen/Skårfvåggi. Vegetasjonen her er tydelig påvirket av beite. En viss gjødslingseffekt er tydelig på den kraftig grønne fargen på innsiden av gjerdet. Dannelse av sølvbuketuer er også synlig, kanskje særlig på utsiden av gjerdet hvor beitet er mindre intensivt, men har pågått over lenger tid.

5 ARTSLISTE

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik
<i>Agrostis capillaris</i>	Engkvein
<i>Alchemilla alpina</i>	Fjellmarikåpe
<i>Alchemilla</i> sp.	Marikåpe
<i>Betula pubescens</i>	Bjørk
<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklokke
<i>Carum carvi</i>	Karve
<i>Chamaepericlymenum suecicum</i>	Skrubbær
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke
<i>Festuca rubra</i>	Rødsvingel
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb
<i>Leontodon autumnalis</i>	Følblom
<i>Poa pratensis</i> ssp. <i>alpigena</i>	Seterrapp
<i>Ranunculus acris</i>	Engsoleie
<i>Ranunculus repens</i>	Krypsoleie
<i>Rhinanthus minor</i> s.l.	Småengkall
<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre
<i>Rumex acetosella</i>	Småsyre
<i>Taraxacum</i> sp.	Løvetann
<i>Trientalis europaea</i>	Skogstjerne
<i>Trifolium repens</i>	Kvitkløver
<i>Urtica dioica</i>	Stornesle
<i>Viola biflora</i>	Fjellfiol